

РЕШЕНИЕ

№ 6340

гр. София, 13.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 16.10.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Веселина Женаварова

ЧЛЕНОВЕ: Наталия Ангелова

Ирина Кюртева

при участието на секретаря Кристина Григорова, като разгледа дело номер **7316** по описа за **2020** година докладвано от съдия Ирина Кюртева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208- чл. 228 от АПК във вр. чл. 14, ал. 3 пр. последно от ЗСПЗЗ.

Образувано е по касационна жалба на Р. Д. С., Надежда Д. С., Д. С. С. и Л. Д. Т., всички чрез адв. Я. В. от САК, срещу Решение № 74693 от 22.04.2020г., постановено по гр.дело 26956 по описа за 2018г. на Софийски районен съд, I-во Гражданско отделение, 25 състав.

В жалбата са въведени основания за незаконосъобразност и необоснованост на съдебното решение, поради постановяването му в нарушение на материалния закон и процесуалните правила. Касаторът твърди, че първоинстанционният съд е изложил кратки мотиви относно спорните обстоятелства, като не е изяснил изцяло фактическата обстановка. Твърди, че в противоречие с решението на СГС, съдът е обсъдил и потвърдил оспорените решения на ОСЗ“С.“. Моли за отмяна на оспореното решение на СРС и за отмяна на решенията на ОСЗ“С.“. Претендира присъждане на сторените разноски пред двете инстанции, за които представя Списък по чл.80 ГПК.

В съдебно заседание, чрез адв.В., поддържат жалбата, който представя подробна писмена защита.

Ответникът - Общинска служба по "Земеделие"- "С.“ не се представлява в съдебно заседание. Представя писмено заявление, в което изразява становище за неоснователност на жалбата.

Софийска градска прокуратура не се представлява.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. -град, XI касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е основателна.

Със съдебно решение № 74693 от 22.04.2020г., постановено по гр.дело 26956 по описа за 2018г. на Софийски районен съд, I-во Гражданско отделение, 25 състав, съдът е отхвърлил жалбата на Р. Д. С., Надежда Д. С., Д. С. С. и Л. Д. Т. срещу постановените от ОСЗ“С.“ решения:

1. Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по преписка №03407/02.02.1992г. по заявление на Д. Т. Б.;
2. Протоколно решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по заявление вх.№03407/02.02.1992г., подадено от Д. Т. Б.;
3. Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по заявление вх.№03368Б/18.02.1992г., подадено от Ц. Т. Б.;
4. Протоколно Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“, с което се отказва възстановяване правото на собственост на Д. Б. с план за земеразделяне на ниви с площ 4,800дка в м.Реката, ниви 10.400дка в м.М., ниви 14.000дка в м.С. и ниви от 6.000дка в м.Б.;
5. Протоколно решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“, с което се отказва да се признае правото на собственост с план за земеразделяне на наследниците на Т. Б. и С. Б. върху земеделски земи с площ от 28,700дка.;
6. Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по пр. вх.№ 03368Б/18.02.1992г., с което се признава правото на собственост на наследниците на Б. В. А. чрез план за земеразделяне;
7. Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по пр. вх.№ 03368Б/18.02.1992г., с което се признава правото на собственост на наследниците на Б. В. А. чрез план за земеразделяне и
8. Решение №196-1/2 от 14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по пр. вх.№ 03407/02.02.1992г., с което се признава правото на собственост на наследниците на Б. В. А. чрез план за земеразделяне на ниви от 14.002дка.

За да формира извод, че оспорваните индивидуални административни актове на ОСЗ “С.“ са законосъобразни, Софийски районен съд е приел, че са издадени в съответствие с нормата на материалния закон - чл. 14, ал. 7 и ал.7а от ЗСПЗЗ.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл. 219, ал. 1 АПК.

Касационната инстанция на основание чл. 220 АПК приема за доказани и установени фактите, изложени от Софийски районен съд в оспореното решение.

Контролът, който Софийски районен съд е бил длъжен да упражни при проверката на действителността и законосъобразността на посочените решения се свежда до обсъждане на критериите по чл. 146 АПК и в частност дали фактическите констатации, приети за установени от административния орган правилно са били подведени под съответните разпоредби на закона.

В настоящия случай първоинстанционният съд е разгледал спора и се е произнесъл, като е изследвал съответствието на обжалваните решения с нормата на материалния закон, като крайните изводи са частично правилни, поради следните съображения:

От представено по преписката удостоверение за наследници на Б. В. А.(починал на 27.09.1957г), бивш жител на [населено място], се установява, че след смъртта си е

оставил за свои преки законни наследници двете си деца – Т. Б. В.(п. 1972г.) и С. Б. С.(п. 1982г.). От своя страна Т. В.(п.1972г.) оставил преки наследници децата си – Д. Б.(п.1999г.), Б. Б.(п.1980г.), Л. Б.(п.1987г.), Д. П.(п.1975г.) и Ц. П.. С. С. е оставила преки наследници – Б. В.(п.1978г.) и С. Д..

Касаторите са наследници на Д. Б..

С решение № 3010 от 11.01.1999г. На ОСЗ р-н „Нови искър“ на Д. Т. Б. са възстановени в реални граници следните имоти: 1. нива от 10,400 дка, м.Реката, имот №003001; 2. нива от 4,802дка, м.Реката, имот №003055; 3. нива от 5,998дка, м.Брега, имот №007059; 4. нива от 14,002дка, м.“Сред ниви“, имот №009168. Със Заявление-декларация от 13.05.1957г. Д. Б. е внесъл в ТКЗС ниви-Брега от 10 дка; Реката от 4,8дка и М. с площ 10,4 дка, както и 1/3 от завещани земи от баща му – 14 дка.

С решение № 03103/06.04.1999г. на ОСЗ Нови искър е възстановено на наследниците на Т. Б. и С. Б. върху: 1.нива от 3,802дка, шеста категория, м.“Падината“, имот №004065 по плана за земеразделяне, с ограничение при ползването на имота поради наличие на електропровод; 2. овощна градина от 1,800 дка, четвърта категория, в м.“М. Падина“, имот №005007; 3. нива от 5,002дка, осма категория, в м.“Рогач“, имот №006093; 4. нива от 5,499дка, шеста категория, местност „Шипката“, имот №008078; 5. нива от 4,998дка, четвърта категория, в м.“Сред ниви“, имот №009169, с ограничения при ползването с оглед наличие на магистрален газопровод;6. ливада от 2,196дка, четвърта категория, в м.“Б.“, имот №010064 и 7. нива от 5,399дка, четвърта категория, в м.“Песо поле“, имот №011035.

Пред СРС е образувано производство по реда на чл.14, ал.4 ЗСПЗЗ по спор за материално право, с предмет установяване правото на собственост на общия наследодател Б. В. А.(п. на 27.09.1957г.), към внасянето им в ТКЗС през м.май 1957г., върху земеделски земи с обща площ 68,1 дка. С Решение от 17.04.2013г., постановено по гр.д.№1118/2009г. по описа на СРС, 47 с-в, изменено с Решение №2144 от 14.03.2016г. по гр.д.№5443/2014г. по описа на СГС, ГО, IV-Д състав, е признато за установено, че към момента на образуване на ТКЗС [населено място] през 1957г. Б. В. А. е бил собственик на земеделски земи, намиращи се в землището на [населено място], а именно: 2.0дка в м.“Крушата“, 2,8 дка в м.“Рогач“, 4,3дка в м.“Б.“, 5,4 дка в м.“Песо поле“, 6,0дка в м.“Турчинът“, 3,8 дка в м.“Падината“, 7,9дка в м.“С.“, 6,7дка в м.“С.“, 1,6дка в м.“С.“, 1,0дка в м.“С.“, 1,2 дка в м.“Б.“ и 1,0 дка в м.“Б.“.

Искът е отхвърлен частично, като е прието за установено, че наследодателят Б. А. не е бил собственик на следните земеделски имоти - 9,2 дка в м.“Брегът“; 4,8дка в „Реката“; 10,4 дка в м.“М.“. Въззивното решение е влязло в сила на 02.02.2017г. В мотивите на решението на СГС е прието, че за тези имоти е извършено разпореждане от Б. А., чрез продажба, в полза на Б. и Л. Т. Б. въз основа на договор за продажба от 20.11.1940г., вписан със записка за вписване на продажба от 02.07.1943г. Посочено е също така в мотивите, че публичното нотариално завещание от 1943 г., с което Б. В. А. е завещал на внуците си Д., Б. и Л. Т. Б. по 1/3 ид.част от всичките си движими вещи и недвижими имоти, не е породило правни последици.

Влезият в законна сила съдебен акт е задължителен за всички съдилища, учреждения и общини в Република България- чл. 297 ГПК. Съгласно чл. 299, ал. 1 от ГПК, спор, разрешен с влязло в сила решение, не може да бъде пререшаван. След като спорът между правоприемниците на Б. А. относно наличието на материално право на собственост към един минал момент е разрешен по съдебен ред е недопустимо

неговото пререшаване, нито от настоящия съд, нито от административния орган. Основавайки се на влезлия в сила съдебен акт с Протокол №196 от 14.03.2018г. комисия при ОСЗ Нови Искър е взела решение да се постанови решение за възстановяване на имотите на Б. А. и да се откажат същите имоти от преписките на неговите наследници Т. Б., С. Б. – пр.№ 03368Б и Д. Т. Б. – пр.03407. В изпълнение на това решение са приети оспорените решения, в които освен цитиране на решенията, постановени от СРС и СГС, други мотиви не са посочени.

Правилни са изводите на първостепенния съд, че ответника разполага с материална компетентност да измени предходни свои актове при наличие на визираните предпоставки. Процедурата регламентирана в чл. 14, ал. 7 и ал. 7а от ЗСПЗЗ дава възможност да бъде изменено от общинската служба по земеделие постановено вече решение по чл. 14, ал. 1 от с. з., т. е. налице е законова възможност да бъде изменен влязъл в сила конститутивен административен акт, при реда и условията посочени в горните правни норми. Процедурата е приложима включително при постановяване на съдебен акт в производство по чл. 14, ал. 4 от ЗСПЗЗ, като в този случай времевите ограничения по ал. 7 са неприложими, а административният акт следва да се измени съобразно съдебно установеното.

В случай като настоящия, общинската служба по земеделие има компетентност да измени влязъл в сила административен акт по чл. 14, ал. 1 от ЗСПЗЗ, като съобрази неговото съдържание със съдебно установеното впоследствие в резултат на разрешен материалноправен спор по чл. 14, ал. 4 от закона. Изменението на акта е възможно не само по отношение на лицата, но и по съществуването на правото. В тази връзка съдът съобразява даденото тълкуване в Тълкувателно решение № 1 по гр. д. № 11/1997 г. на ВКС, ОСГК, видно от което, когато след приключване на производството по чл. 14, ал. 1 - 3 от ЗСПЗЗ с влязло в сила съдебно решение по чл. 14, ал. 4 от ЗСПЗЗ се установи, че собственици на конкретните земеделски земи са други граждани, а не тези, спрямо които е постановено възстановяването на собствеността в реални граници, общинската поземлена комисия на основание чл. 14, ал. 7 от ЗСПЗЗ може да измени постановеното решение съобразно новите обстоятелства. Нормата на чл. 14, ал. 7а от ЗСПЗЗ следва да се разбира, като по отношение на съдебно установения собственик се издаде ново самостоятелно решение, с което му се признае и възстанови правото на собственост в стари реални граници. Това по необходимост предполага издаването на друго (реципрочно) решение, с което да се отрекат правата на първоначално признатите собственици, което от една страна ще отрази съдебно установеното в производството по чл. 14, ал. 4 от закона, а от друга страна ще се елиминира несъответствието между новопостановеното решение на общинската комисия по земеделие в полза на съдебно признатите собственици и първоначалното нейно решение в полза на лицата, на които впоследствие е било съдебно отречено правото на собственост и това е в интерес на правната сигурност, като се избегне наличието на две положителни решения за възстановяване на един и същ имот (респ. част от него) в полза на две различни лица. По този начин първоначалното решение на ОСЗ се изменя съобразно новите обстоятелства, в какъвто смисъл е тълкуването на ВКС.

С постановеното съдебно решение по реда на чл.14, ал.4 ЗСПЗЗ е прието за установено със сила на присъдено нещо, че собствеността на посочените в решението земеделски земи към момента на образуване на ТКЗС е принадлежала в патримониума на Б. А., то и реституция следва да се постанови в полза на всички

негови наследници, както правилно административният орган е постановил за част от процесните решения. В мотивите, които са част от съдебния акт -Решение №2144 от 14.03.2016г. по гр.д.№5443/2014г. по описа на СГС, ГО, IV-Д състав, е установено, имотите - 9,2 дка в м.“Брегът“; 4,8дка в „Реката“; 10,4 дка в м.“М.“ към момента на образуване на ТКЗС са собственост на братята Б. и Л. Т., както и че завещанието не е породило правно действие, поради което е отказано тяхното възстановяване на Д. Б..

Според настоящия касационен състав, частично основателно е твърдението на касаторите, че оспореният съдебен акт е немотивиран, като това се отнася до решението в частта относно актовете, с които е отказано правото на възстановяване на земеделски земи на Д. Т. Б.. Тези имоти са предмет на отхвърлителния диспозитив на Решение №2144 от 14.03.2016г. по гр.д.№5443/2014г. по описа на СГС, ГО, IV-Д състав - 9,2 дка в м.“Брегът“; 4,8дка в „Реката“; 10,4 дка в м.“М.“, но за тях не е установено с диспозитива на решението чия собственост са били към момента на образуване на ТКЗС, т.е. не е разрешен спора за материално право. За това в Определение №59 от 02.02.2017г. по гр.д.3662/2016г., ВКС, с което не е допуснато касационно обжалване на решението на СГС, съдът е посочил, че остава открита възможността за иск по чл.14, ал.4 ЗСПЗЗ за установяване собствеността на процесните три имота към момента на внасяне в ТКЗС от Л. Т. Б. и Б. Б.(въз основа на договора за продажба от 20.11.1940г.).

След като за тези имоти спора не е разрешен, то липсват мотиви на органа по земеделска реституция относно постановените откази за възстановяване на земеделски земи, заявени от Д. Т. Б..

Съвкупната преценка на всички описани до тук данни, налага да се приеме, че оспорените Решения(1,2 и 4) на ОСЗ не съдържат ясни и еднозначни мотиви и съображения за постановления с него отказ да бъде възстановена собствеността по заявление на Д. Т., които да са основани на конкретно посочени и установени факти. Тази порок на решението на административния орган не е преодолян в хода на производството пред районния съд. Това налага първоинстанционното решение в частта му, с която жалбата е оставена без уважение да бъде отменено, като съответно се отмени решението на административния орган, в частта с която е отказано възстановяване на собствеността с посочените решения: 1. Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по преписка №03407/02.02.1992г. по заявление на Д. Т. Б.; 2. Протоколно решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по заявление вх.№03407/02.02.1992г., подадено от Д. Т. Б.; 4. Протоколно Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“, с което се *отказва* възстановяване правото на собственост на Д. Б. с план за земеразделяне на ниви с площ 4,800дка в м.Реката, ниви 10.400дка в м.М., ниви 14.000дка в м.С. и ниви от 6.000дка в м.Б.. В тази част преписката ще следва да се върне на административния орган, който след като установи релевантните за разрешаване на искането факти, включително, дали за процесните имоти е налице спор за материално право, да се произнесе по искането за възстановяване на собствеността върху процесните имоти, въз основа на представените от заявителя доказателства и тяхната преценка.

В останалата част, решението на районния съд е съответно на установените по делото данни.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 74693 от 22.04.2020г., постановено по гр.дело 26956 по описа за 2018г. на Софийски районен съд, I-во Гражданско отделение, 25 състав в частта, с която е отхвърлена жалбата на Р. Д. С., Надежда Д. С., Д. С. С. и Л. Д. Т., всички чрез адв. Я. В. от САК срещу: Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по преписка №03407/02.02.1992г. по заявление на Д. Т. Б.; Протоколно решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по заявление вх.№03407/02.02.1992г., подадено от Д. Т. Б.; Протоколно Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“, с което се *отказва* възстановяване правото на собственост на Д. Б. с план за земеразделяне на ниви с площ 4,800дка в м.Реката, ниви 10.400дка в м.М., ниви 14.000дка в м.С. и ниви от 6.000дка в м.Б., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТМЕНЯ Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по преписка №03407/02.02.1992г. по заявление на Д. Т. Б.; Протоколно решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“ по заявление вх.№03407/02.02.1992г., подадено от Д. Т. Б.; Протоколно Решение №196-1/14.03.2018г. на ОСЗ „Нови Искър“, с което се *отказва* възстановяване правото на собственост на Д. Б. с план за земеразделяне на ниви с площ 4,800дка в м.Реката, ниви 10.400дка в м.М., ниви 14.000дка в м.С. и ниви от 6.000дка в м.Б. и ВРЪЩА преписката на ОСЗ „Нови Искър“ за произнасяне по подаденото заявление от Д. Т. Б. при спазване указанията дадени в настоящето решение за мотивиране на актовете.

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 74693 от 22.04.2020г., постановено по гр.дело 26956 по описа за 2018г. на Софийски районен съд, I-во Гражданско отделение, 25 състав в останалата част, като правилно и законосъобразно. Решението е окончателно на основание чл. 223 АПК и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.